

Izhaja vsak dan

tadi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Prejemne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naberžini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, s. 10a Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 večer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto plet; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se upravlja ne očitno. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovani pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12. Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12. Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Vojna v vztočni Aziji.

(Brzobjavne vesti.)

Veliki knez Boris.

MUKDEN 29. Veliki knez Boris Vladimirovič je došel semkaj.

Bitka med Rusi in Japonci.

SEUL 29. (Reuterjev birô). Tukaj se govori, da se je vršila baje bitka med mestoma Andžu in Čengšu, v kateri je bilo ubitih več Japoncev in Rusov.

Ruske vojne ladije.

KADIKS 29. Ruska križarka »Aurora« in ena ruska torpedovka sta dospeli v tukajšnje pristanišče.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 29. Poslanska zbornica je imela danes formalno sejo, na kateri je predsednik priobčl, da je magnatska zbornica v dveh svojih zadnjih sejah rešila zakonske predloge. Potem, ko so poročevalci upravnega in finančnega odseka zbornice predložili več predlog, je bila seja zaključena.

Ogrska magnatska zbornica.

(Brzobjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 29. Magnatska zbornica je sprejela v današnji seji proračun za l. 1903, potem predlog o hrvatskem provizoriju in predlog glede odprave služabnih kavej. V debati o proračunskem zakonu je izrekel grof Štefan Keglevics, da bo vlada v svojem delovanju izvedla načelo nagodbe od leta 1867 in načelo liberalizma ter da bo na polju narodnega gospodarstva, v pravljanju glave armade in zlasti pri sklepanju gospodarske zveze z Avstrijo postopala v zmislu omenjene nagodbe.

Govornik se nadeja, da bo ministerstvo delovalo na to, da se armada narodu prikupi ter da zadobi na drugi strani čutstvo ogrske mladine v vojski svojo veljavo. Zadnje ogrske vlade so zapustile pri liberalizmu ter so zavlele ogrski parlamentarizem na kriva pota. Govornik je potem razpravljal o liberalizmu na verskem, gospodarskem in parlamentarnem polju, nadeja se, da bo vlada v bodoče onemogočila motenje parlamentarnega življenja bodisi na mirni način, bodisi, ako ne bo drugače možno, z drugimi sredstvi. Govornik je izjavil, da sprejme proračun. Grof Ferdinand Zichy je izrekel svoje prepričanje, da se z izvajanjem predgovornika ne vjema vsa magnatska zbornica in je izjavil, da sprejme predlog.

Brzobjavne vesti.**Glavni shod kmetijske družbe.**

DUNAJ 29. — Današnjemu letošnjemu glavnemu shodu kmetijske družbe so pri

PODLISTEK.**Teodora.**

Povest.

Hrvatski pisatelj Evgenij Kumičić, prev. J. S. Drugi del.

Torej je niste mogli nikakor rešiti, ko se je vrgla v vodo? Jej je Jovanino pretrgal besedo.

— Nismo, ali če mislite, da bi se mogla poročiti po Božiču, si zašijem kaj, treba, da pripravim, ker veste...

— Da bi bil tako poklicali na pomoč kakoga mornarja... ne ne, bilo bi prekasno, ali da ste jej vrgli v cisterno kak drog, kak sedček, pa bi se prišla zanj, dokler ni bila voda do grla, mislimo... Francika, ali ne alisiš? je Jovanino hkratu prenehal z besedo, stegnivši svoj vrat.

— Čujem. Utegne biti Teodora z očetom. V nočni tišini je bilo čuti ropotanje kočije, ki se je kmalo na to ustavila pred Dakičevu hišo. Jovanino je imel že več let ključ železnih vrtnih vrat. Dala mu ga je

sostvovali zastopniki ministerstva za poljedelstvo, namestništva trgovinske zbornice, več odposlancev kmetijskih združenj in tudi zastopniki kmetijskih druženj iz Grada, Celovca, Ljubljane, Krakova in Trsta ter nemškega oddelka deželne kulturnega sveta za Češko in Moravsko. Potem ko je glavni zbor odobril poročilo uprave in ko so bili priobčeni sklepi večerajnjega zborovanja delegatov je shod soglasno sprejel resolucijo, v kateri protestira proti vsaki tarifi ugodnosti pri uvažanju italijanskih vin. V resoluciji se pozivlja vlado, naj se drži minimalnega carinskega postavka 48 kron na 100 kilogramov vina, ter se naglaja, da se ne sme več žrtvovati koristi avstrijskega vinogradstva, četudi se nima z Italijo več skleniti pogodbe.

Po kratki debati je potem zbor sprejel resolucijo — mnogo članov se je glesovanja vzdržalo — v kateri se je isti izjavil za ustanovitev fakultativnega mestnega prevzemnega urada na dunajskem semaju za kladno živino. Zbor je pa odločno protestiral proti temu, da bi ustanovitev takega urada imela obligatorični značaj.

Dogodki v Macedoniji.

CARIGRAD 29. Danes sta odgovorila poslanika sporazumnih velesil Avstro Ogrske in Rusije na turško noto od 24. t. m. Poslanika zahtevata, da ima pri novcosnovanem orožništvu biti 60 inozemskih častnikov ter sta izjavila, da se takoj poda general De Giorgis z odposlanci velesil na določeno mesto, za katerimi pride najprvo nemudoma 25 inozemskih častnikov in da se bo to število po potrebi povečalo. V odgovoru stoji opazka, da se bo tudi določilo primerno število podčastnikov.

CARIGRAD 29. Turška vlada je priobčila poslanikom sporazumnih velesil, da ste 27. t. m. dve bolgarski četi prekorčili mejo ter da je bil pri tej en požgalec vasi Belo v sandžaku Serez ubit.

GAETA 29. Cesar Viljem in kraljica-udova Margareta sta se podala z ladije »Re Umberto« na krov jahte »Hohenzollern«, kjer je bil obed.

O 4. uri popoldne je zapustila kraljica-udova jahto ter se odpeljala v avtomobilu ob živahnem pozdravljanju prebivalstva v Terracino.

Francozki ministerski svet.

PARIZ 29. Ministerski svet, ki se je vršil danes v palači Elysee, je odobril glavna določila pogodbe, ki se ima skleniti z Italijo glede varstva delavcev ter je dovolil 1 milijon frankov za prebivalstvo otoka Reunion, kateri je dne 21. t. m. opustil ciklon.

Francoska zbornica.

PARIZ 29. Na razpravi o naknadnem kreditu za morarstvo je interpeliral posl. Chaumier o razmerah, ki vladajo v isti, ter je ostro napadel upravo ministra mornarice Pelletana, kateremu je očital pomanjkanje

bila Francika, pak se je reklo, da se je izgubil. Zaželel je kuharici lahko noč in pohitel na vrh vrta in se spustil domov po potu ob pokopališču.

Francika je vzela svečo in je hitela odpirati velika vrata. Na njen pozdrav je kapitan Dakič samo pokimal z glavo in je stopil v hišo. Čelo mu je bilo temno, pogled oster in mrk, brada osivela. Bil je malce pripognen. Francika je nosila pred njima svečo, a vsi trije so šli tiho, ne izustivši niti besede v prvo nadstropje, v veliko sobo, kjer se je jelo.

Dakič se je težko spustil na stolico, se uprl z lahtoma ob mizo ter naslonil čelo na obe roki. Dolgo časa je sedel tako, a potem je odkril obraz iz uprli oči na Teodoro, ki mu je sedela nasproti in ga gledala žalostno. Bila je bleda, v očeh so jej blestele solze. Oče jo je na Matuljah, stopivši iz vagona, poljubil na čelo in jo vprašal, da-li je zdrava in kako da je Luciji. To so bile njegove edine besede. Sedela sta v kočiji, oddrdravši od postaje proti Banji po lepi cesti z dol-

reda in metode. Minister je tudi odložil gradnjo topečov in podmorskih ladij. Govornik je nadsleje izjavil, da ni imel Pelletan pred proračunsko komisijo drugih izgovorov, kakor da je kritikoval upravo svojih prednikov.

Kuga v Indiji.

BOMBAY 29. (Reuterjev birô). Glasom zadnjih poročil se razširja kuga po vsej Indiji. Število do 19. t. m. za kugo umrlih znaša 40.527.

V Pundžabu in v osrednjih pokrajinah jih je umrlo največ, namreč 20.000. V provinciji Bombay je bilo 8500, v Bengalnu 5000 smrtnih slučajev.

Umor nemškega podkonzula.

BEROLIN 29. »Wolff« birô poroča iz Buenos Ayres, da je neki italijanski berač umoril iz masčevanja nemškega podkonzula v Salti. Morilec je bil aretovan ter pride pred sodišče.

Štrajk.

ROUBAIX 29. Število delavcev, ki so izostali od dela je znašalo do danes zjutraj 1500.

Deželnozbornska volitev.

TRBIŽ 29. Na deželnozbornski volitvi za volilni okraj Trbiž-Podkloster je bil izvoljen poslanecem nemško-napredni kandidat Martin Fischer z 289 od 563 oddanih veljavnih glasov. Slovenski kandidat Fran Grafenauer je dobil 172 glasov.

Žrtv atentata.

LITIH 29. Topničarski častnik Papyn, ki je bil povodom anarhističnega atentata težko ranjen, je danes umrl.

Italijanska kraljica-udova.

PIM 29. Kraljica-udova Margareta je odpotovala danes zjutraj v Teračino, kjer se sde s cesarjem Viljemom.

Cesar Viljem na potovanju.

NEAPELJ 29. Jahta »Hohenzollern«, na kateri se nahaja cesar Viljem je odplula danes zjutraj proti Gaeti.

GAETA 29. Cesar Viljem je došel semkaj na jahti »Hohenzollern« ob 11. in pol uri popoldne. Kraljica Margareta je pa došla semkaj ob 11. in tri četrti ter je bila vsprejeta od načelnikov oblasti. Mnogoštevilna množica naroda je kraljico živahno pozdravljala. Mesto je v zastavah. O poludne se je podal cesar Viljem z jahte »Hohenzollern« na ladijo »Re Umberto« obiskat kraljico Margareto.

Potres v Švici.

FREIBURG 29. Včeraj ob 2. uri 23 minut popoldne se je čutil v Kantonu Freiburg potres.

Dividenda.

DUNAJ 29. Glavni zbor »Länderbank« je odobril soglasno predloge upravnega sveta. Od 4.894.716 kron čistega dobička je zbor določil 4 milijone za 4% dividendo; po dotaciji rezervnega fonda in vplačanju tantiema

gimi ovinki. Oče je dolgo molčal in pogledoval Banjo, kjer se je lepo razločevala njegova hiša na mesečini. Teodora si je skrivaj otirala solze. Ko so bili že blizu morja, jej je rekel oče iznenada: Včeraj sem prodal ladijo. Parobrodi so nas ubili.

Teodoro se razveselile te besede, ker jej oče odsej nastane doma in ne bo več sama s Franciko. Še enkrat je vprašal Teodoro, kako je Luciji, a ko je kočija dospela na Banjo med bele hiše, obsevane od mesečine, se je njegovo čelo zmračilo, ob misli na ljudi, ki bivajo v teh hišah. To so bili ljudje, ki so se veselili njegove nezačete, brodolastniški in kapitani, katerim se ni izneverila žena ter utopila, srečni in veseli, uživajoči svoj mir, svojo rodbinsko srečo. Tako je razmišljal, dokler se ni kočija ustavila pred njegovo hišo najlepšo na Banji, ali žalostno in pust. Oče se je na njo pročelje, pak izdihnil tiho: Doma smo!

(Pride še.)

pride 100.000 kron v penzijski zaklad, ostanek 666.950 kron se pa prenese v novi račun.

Vojaški zgodovinar utonil.

OLDENBURG 29. Vojaški zgodovinar generalni major izven službe Latov-Vorheek je padel včeraj s kolesa v kanal Hunte-Ems, kjer je utonil.

Vseučiliščno vprašanje in vprašanje sprave med Slovani in Italijani.

Javni shod političnega društva „Edinost“ pri sv. Ivanu dne 27. marca 1904.

(Dalje.)

Stališče političnega društva »Edinost«.

Še nikdar, odkar žive Slovenci v sosedstvu z Latinci, se niso nahajali v tako čudni in težavni poziciji, kakor se nahajajo sedaj. Stoletja so se borili za svojo ekzistenco proti večnemu neprijatelju. Skozi stoletja so bili zatirani, tlačeni. Oni, ki so nekaj sezali tja v furlansko planjavo, do laškega Vidma, so se morali umakniti do kraških skal. A tudi umakniti se, so se morali dalje boriti za svojo ekzistenco, ker neprijatelj sili dalje tudi na ta naša tla, da bi zagospodaril tudi tu. In zagospodariti hoče tudi v Istri, da bi se njegovo gospodarstvo raztezalo do drugega morja na vztočni obali Istre, da bi se tako uresničilo proročanje Dante-ja: tam naj bi bil mejnik Italije. Večstoletni boj ni še končan, le orožje v tem boju se je menjalo. Boj se vrši sedaj na političnem, gospodarskem in socialnem polju. Da, ta boj ni le naroden in političen, ampak tudi eminentno gospodarski boj. V Istri se morajo boriti tlačeni proti tlačiteljem; reveži, delavci, mali gospodarji se morajo boriti za svojo gospodarsko ekzistenco proti premoči kapitala: proti nadvladju veleposestva in onih, ki imajo trgovino v svojih rokah.

A sedaj, potem, ko smo skozi stoletja, alšali le bojne klice, sedaj nam je zadonel nenadejano, kakor iz viših sfer, glas o miru, o spravi. Opustimo naj boj in naj se domonimo za mir, češ, saj smo vsi bratje, vsi ustvarjeni po božji podobi! Bolje da bo za nas vse, ako živimo v miru med seboj in ako se zložimo za skupno obrambo proti tretjemu, proti — Germanu. Čuli smo glas, da naj nam Italijan ne bo več zatiralec, ampak zaveznik.

Odkrito moram priznati — je vskliknil govornik — da me je ta glas prijetno iznenadil in v nas vseh je gotovo našel simpatičen odziv. Saj to gotovo ni prijetno, da moramo vedno stati na straži, kakor so stali nekdanji graničarji v prejšnjih časih proti turški nevarnosti, da moramo stati vedno na straži in porabljati vse svoje moči le v to, da si ohranimo svojo ekzistenco. Kako koristno bi bilo za nas, ako bi te sile mogli porabljati za kulturno in gospodarsko povzdgo našega naroda! Pa tudi za Italijane bi bilo koristno, ako bi prišlo do miru, ker ona premoč, proti kateri se borimo, tlači tudi italijansko ljudstvo. Izjavljam torej, da radostno pozdravljam idejo pomirjenja, ker ta ideja je lepa in vredna, da razmišljamo, kako bi se uresničila.

Ali prva dolžnost politika je, da se ne daja zavajati od momentanih utisov, in da se ne prenašajo v svojih sodbah in sklepih. Politiku treba res navdušenja, ker brez tega bi le prehitro obnemogel v težavnem boju; ali navdušenje za kako idejo ga ne sme zavajati do prenehanja ukrepov in korakov. Vsaklar mora dobro premisliti in preračunati, da li bo to, kar misli storiti, koristno, in — da li je možno?!!

Tako moramo misliti in računati tudi ozirom na idejo sporazumljenja z Italijani. Ker se s to idejo bavijo novine, javnost in poklicani faktorji, si moramo tudi mi povedati lice v lice, kako sodimo o pomirjenju žnjimi, s katerimi imamo opraviti sleherni dan.

Prva naša dolžnost je, da se vprašamo: kdo je za spravo, kakov bodi nje cilj in pod katerimi pogoji bi mi hoteli privoliti v sporazumljenje, a kaki so pogoji od strani drugih?!

Ideja se je porodila v deželni zbor dalmatinski, a sedaj se trudijo za nje uresničenje posebej zastopniki češkega naroda. Pa tudi italijanski Trentinci bi radi videli, da pride do pomirjenja med Italijani in Slovani.

Kar se tiče Čehov, je gotovo, da oni ne žele tega toliko iz ljubezni do miru, ampak iz drugih važnih praktičnih razlogov. Oni bijejo hudi star boj z Nemci in vlado. V tem boju uporabljajo vsa sredstva in zadnje čase tudi skrajna sredstva parlamentarnega boja: obstrukcije. V tej borbi so sicer jugoslovanski poslanci vsikdar s simpatijami spremljali Čeha, toda do tega ni prišlo, da bi se bili očitno pridružili obstrukciji. Sedaj se le so se jugoslovanski poslanci očitno in povsem postavili na stran Čehov proti Nemcem in proti vladi. Pa tudi Poljaki so nekako začeli se svojim nastopanjem podpirati zahteve Čehov. S to evolucijo v postopanju Jugoslovancov in Poljakov v zadnji čas se je pozicija Čehov precej večrčila. Ali da še bolj ojačijo na svojo pozicijo in dokažejo izlasti navzgoraj, da je vse nezadovoljno se sedanjim stanjem stvari, gre njih stremljenje za tem, da bi tudi Italijane pritegnili na svojo stran. A da povsrejšijo na to, jim je veliko lažje na tem, da pride do kakega pomirjenja med nami in Italijani.

(Pride še.)

Rusko-japonska vojna.

Trst, 29. marca 1904.

O najnovejšem napadu na Port Artur imamo samo še uradna poročila iz Petrograda. Ta kratka poročila o napadu potrjujejo, da je poskus Japoncev, da bi zapli portartursko luko, popolnoma ponarečilo. Japonske torpedovke morajo govoriti o sreči, da so sploh še ušle ruskim ladjam.

Čim je viceadmiral Makarov prevzel poveljstvo nad portarturskim brodom, zavel je nov svežiji duh v gibanju in delovanju tega brodom. Iz obrambe prehaja tudi v naskoke. Takov sijajen izgled je podala torpedovka stražarica »Silni« v jutro dne 26. t. m., ko se je sijajno vrgla proti 6 japonskim torpedovkam. Kar velja o prihodu Makarova za dogodka na morju, to isto smemo pričakovati o prihodu generala Kuropatkina na bojišče glede dogodkov na kopnem. Vojni dogodki se skoro začno živahno razvijati. To čutijo in slutijo tudi Japonci in to jih dela še bolj nervozne, nego so že tako in tako. Vzrok njihovi nervoznosti je v pomanjkanju vspehov na bojišču in — to treba vedno in vedno poudarjati — v finančnem položaju doma. Pričakovali so vspehi za vspehom na bojišču, kakor so jih imeli v vojni s Kitajci. Vspehi so izostali, njihova finančna sredstva pa že pojemajo in so blizu že izpraznena. Že po prejšnjih brzojavkah ni bilo več dvomiti, da se Japonci pripravljajo na nov poskus na novem mestu — pri Niučvangu in bodo skušali prodreti v reko Liao, katere led se je začel tajati.

Iz današnjih poročil pa je razvidno, da Rusi pričakujejo ta napad in se temeljito pripravljajo nanj. Konsuli v Niučvangu so že obveščeni, da je tam proglašeno vojno stanje, a ustje reke Liao so Rusi zaprli z minami.

Mi smo naglašali že včeraj, kako nevarno podjetje bo to od strani Japoncev. Ne le, da jim Rusi pripravljajo pri Niučvangu grozen vsprejem, ampak tudi portarturske brodeve jim utegne postati usoden sovražnik za hrbtom. Niučvang je jako važna strateška točka, ker se tam stikajo železnice iz Mukdena, iz glavnega ruskega tabora, iz Port Arturja in iz Tienšina, oziroma Pekinga. Japonci morajo privedi tjakaj najmanj trideset do štirideset tisoč mož. V ta namen trebajo 30 do 40 transportnih ladij. Te morajo biti spremljane po vojnih ladijah. V ta namen se bo moralo brodomje admirala Togo razdeliti. Ob taki razdelitvi pa bo rusko brodomje pod poveljstvom Makarova vršilo ulogo, ki bi mogla postati usodna za ves ta japonski ogromni transport. Opozarjamo, da je namignil na to že pred par dnevi vojaški sodrudič »Politike«, rekši, da bo poguben za Japonce vsaki poskus izkrcavanja pri Niučvangu, ako ne uničijo popred brodomja Makarova in vojske Kuropatkina. A to brodomje in vojska sta intaktna... Je-

ponci slutijo, da je zanje že odbila ednajstura. Zato hočejo forcirati, zato hočejo pri Niučvangu igrati na banque. A kdor igra na banque, mora biti pripravljen na katastrofo....

Včeraj so londonska poročila tudi govorila, da hočejo Japonci napasti in vzeti trdnjavo Vladivostok. Ne treba praviti, da je to le londonska pobožna želja. Da bi ga hoteli vzeti, to že verujemo, ali da ga vzamejo, tega ne verujemo! Treba le imeti na umu, da je Vladivostok trdnjava prvega reda, kakor so Kronstadt, Port Artur itd. Oborožena je silno.

Nad vse značilno je, kakor je znani vojaški sodrudič lista »Berliner Tageblatt« temeljito spremenil svojo pisavo. Do nedavno še poln pereče graje na adre-o ruske vojske in poln slavospevov za Japonce, izreka sedaj o jstro grajo o vojevanju Japoncev na morju. Britko jim očita, da menda niti tega ne vedo, da veliki topovi prenašajo in pretrpljajo le kakih strelav, a potem da so povsem nezanesljivi glede zadevanja v cilj. Oai pa da streljajo tja v en dan brez načrtov in brez koristi. Posledica temu bo, da bodo imeli v odločilnih aferah na morju — slabe topove, ali z drugimi besedami — pravi — : dokler ne dobe novih topov, bodo ladije neoborožene.

Finančni položaj ruskega rudečega križa.

Na željo carjevo se je vršilo dne 20. t. m., kakor poroča »Grazdanin« ministersko posvetovanje glede pomnoženja denarnih sredstev ruskega rudečega križa. Na tem posvetovanju je bil zavržen predlog, naj bi se naložil naknadni davek na potne liste za inozemstvo ter je bilo sklenjeno, da se poviša davek na vožne listke. Tudi je bilo ob tej priliki konstatirano, da je finančni položaj društva ugodnejši, nego se je mislilo. Društvo ima nedotakljiv zalog od 6 milijonov rubljev in kapitala v gotovini za 800.000 rubljev. Pričakuje se, da bo do 6 milijonov dobrovoljnih prisnosov.

Slovanske simpatije do Rusije.

Petrogradski mestni svet je prejel izjavo simpatij od pariškega mestnega zastopa, v kateri isti povdarja, da je hotel s to izjavo protestirati proti mednarodnim sovražnikom dvoezve. Dalje je došlo mestnemu svetu 23 slovanskih, izlasti čeških brzojavk, med temi ena iz Kostelea, katera hvali francosko avstrijsko-rusko zvezo, ki bi storila konec »pangermanističnim ekspanzivnim željam«.

Anglež o položaju v Port Arturju.

Neki Anglež, ki je več let bival v Port Arturju in Šangaju, slika položaj mesta mnogo ugodneje, nego se sodi na mnogih krajih. Hiše so preveč raztrešene, da bi mogle posebno trpeti od strelav. Mnogo japonskih granat ni niti eksplodiralo, ker so te granate proračunjene samo za oklopnače. Mesto je bogato preskrbljeno z vsem in železniški promet je tudi popolnoma svoboden. Port Arturja ni možno zavzeti in tudi težavno bi bilo izstradati ga.

Torpedovka »Silni«.

Ruska vojna ladija, ki se je pri zadajem japonskem napadu v noči od 26. na 27. t. m. odlikovala na poseben način, je uničevalka torpedov »Silni«. Ta je bila dovršena leta 1901 ter vozi zelo hitro ker ima samo 280 tonelov s 3800 konjskimi silami, in zamore prevoziti na uro 26 morskih milj. »Silni« je oborožen z enim 75 cm. in tremi 47 cm. h trostrelnimi topovi in ima 2 cevi za lansiranje. Ladija je dolga 58 m. in široka 5-7 m in nje srednja globočina znaša 3-5 m.

Vseučiliščno vprašanje in tržaški italijanski dijaki.

Predvčeršnjim so imeli tržaški italijanski dijaki shod, na katerem so razpravljali o vseučiliščnem vprašanju, oziroma o dogodkih na Dunaju. S tem v zvezi so razpravljali tudi o vprašanju sporazumljenja. Debata je bila razsežna in so šla mnenja precej navzkriž izlasti glede vprašanja pomirjenja se Slovani. To pa so izjavljali dijaki-govorniki soglasno, da zveza, sklenjena med italijanskimi in slovanskimi dijaki proti brutalnosti nemških dijakov na Dunaju in pristranosti vseučilišnega rektorata, je bila sklenjena brez vsačih obvez oziroma na razmerje med Italijani in Slovani v domovini. Vsprejeta je bila z večino glasov resolucija, s katero :

protestujejo proti juridični fakulteti v Roveretu in se obvezujejo, da ne bodo obiskovali italijanske univerze, ako ne bo v Trstu, ter da bodo z vso energijo nadalje

vali borbo, da dobe vseučilišče v Trstu ; odobrujejo povsem taktiko dunajskih dijakov proti nemškimi prepotencam ter pozivljajo svoje tovariše na drugih vseučiliščih, naj se potezajo za enakopravnost glede akademskih pravic ; izražajo željo da bi prišlo do pomirjenja med obema narodnostima v deželi, ako bo dana solidna garancija za integriteto in nedotakljivost italijanske narodne dedščine, da na ta način pride vseučiliščno vprašanje do rešitve, ki bo odgovarjalo aspiracijam in potrebam Italijanov.

Zadnja točka resolucije nas izzivlje na odpor.

Lepo je in opravičeno, da hočejo čuvati integriteto svoje narodne dedščine. Samo vprašanje je tu : kaj naj vse obseza ta njihova narodna dedščina?!

Mladi gospodje, povejte nam : je-li v inventarju vaše narodne dedščine tudi določilo, da Slovani ne smejo dobiti šol za svoj razvoj in svojo naobrazbo? ! Eden mladih gospodov je slikal slovansko nevarnost za Italijane rekši : danes zahtevajo Slovenci v Trstu eno slovensko ljudsko šolo, jutri bodo zahtevali slovenske stolice na univerzi in slednjič tudi vsoporednice na srednjih šolah.

Ni še ne obnavljamo in priznavamo, da bržkone bo tako. Ali vprašamo še enkrat : bo li s tem dotaknena narodna dedščina Italijanov? ! Kako, vraga : saj mi ne zahtevamo teh ljudskih šol, stolice in vsoporednice, da bi silili vanje Italijane! !

Mi jih zahtevamo za se, za svoje ljudi! Naš pripristni razum ne more umeti, da bi v narodno dedščino Italijanov spadalo tudi to — da se drugi ne smeje razvijati! Večni odpor Italijanov proti našim zahtevam na šolskem polju — in to tudi tedaj in tam, ko in kjer se od njih ne zahteva nobena žrtev za pomirjenje, ampak je stvar vlade, da nas zadovolji, kakor na pr. glede vsoporednic na državnih šolah — ta njihov odpor opravičuje domnevanje, da Italijane vodijo o tem le politični nameni.

Čim je temu tako, potem pa ne more nikdo zameriti, če tudi mi o presojanju vprašanja italijanskega vseučilišča ne puščamo iz vida političnega momenta. Če Italijani vidijo na vsaki naši ljudski šoli in vsoporednici politično važnost, in nam olkrejajo šole kakor politično aspiracijo, kakor sredstvo za politični razvoj, smo opravičeni tudi mi v to, da vidimo v italijanskem vseučilišču vrhno sredstvo za politični razvoj in je odklanjamo kakor tako!

Vidite, mladi gospodje do kakih zaključkov nas silite vi sami, da mešate dva pojma da vedno in vedno politične razloge silite v kulturna vprašanja!

Ali nekaj izhaja vendar iz resolucije italijanskih dijakov, kar beležimo tu zadovoljenjem. Oai prosijo zastopnike Italijanov, naj iščejo sporazumljenja s Slovani v to, da se vendar enkrat dovoljno reši to nesrečno vseučiliško vprašanje! Po tem takem vedo, da brez sporazumljenja z nami ne pridejo do uresničenja tega svojega postulata. Je li pa potem logično in je-li koristno za njih same da hranijo kakor del svoje narodne dedščine zahtevo, da se mi ne razvijamo, da ustvarjajo neodpravljen kontrast med svoje narodno dedščino in našim razvojem, da nas s tem skrajno ogorčajo, in da tako v svoji slepoti ali fanatizmu sami zagrajujejo verzal, skozi katero vodi pot do tega kar se mora zgoditi (kakor sami priznavajo v resoluciji), ako naj sploh pridejo do dovoljnega rešenja vseučilišnega vprašanja: pot do sporazumljenja z nami. Zato jim ponavljamo še enkrat: dokler bodo oni gledali v naših zahtevah na šolskem polju politične operacije, sredstva za politični razvoj, dotlej jim tudi mi — dokler bo trajal narodno-politični boj med nami in njimi — ne moremo dovoliti vseučilišča kakor vrhne sredstva za politični razvoj!

Poljska narodna obramba.

Poljaki na Ruskem se energično stavljajo po robu nasilni pruski politiki. Osobito pažno obračajo gospodarski organizaciji poljskega naroda na Nemškem, proti kolonizacijski nemški politiki, ki trosi milijone na leto. Izlasti povsrešujejo Poljaki zadržano gibanje. Ena najimenitnejših njihovih orožij je njihova poznanjska banka za parcelacijo. Nemška komisija za kolonizacijo kupuje za velike svote premoženja poljskih veleposestnikov in jih skoro brezplačno deli med koloniste. Poljska banka za parceliranje pa skuša to prodiranje tujega elementa preprečiti s tem, da sama kupuje rečena posestva in jih parcelira med Poljake. Bankino poročilo za leto 1903 kaže

na silen razvoj tega zavoda. Promet banke je v minolem letu narastel od 11 na 17 milijonov mark.

Novi nadškof Olomuški.

Pražki »Narodni Listy« javljajo, da je imenovanje brnskega škofa dr. Bauerja nadškofom v Olomuen zagotovljeno.

Dogodki na Balkanu.

Pričakuje se, da se reši vprašanje o preosnovi orožništva še tekom tega tedna, da lahko odpotuje komisija že kncem tedna. Pred odhodom utegne imeti komisija še eno ali dve seji.

Vesti, ki krožijo o mobilizaciji v četrtem vojaškem zbornem okraju, se preklicujejo od strani turške vlade.

Dnevne novice.

0 zgodovini imenovanja nekega župe upravitelja. — Iz srednje Istre nam pišejo :

V predzadajem »Narodnem listu«, izhajajočem na Voloskem, je citati v članku : »Lovranski Romanjoli puli presvetlega biskupa« med drugim te-le besede : »Naši cerkveni poglavari počeli su, hvalu budi dobromu Bogu, poslušat čfute okolo »Piccola« i Framszone, samo zato zač su Talijani«.

Da bi utegailo biti to popolnoma resnično, nam svedoči dejstva, ki se od nekaj časa sem dogajajo na tržaškem ordinarijatu. Zamolčati hočem danes, kako postopa ta cerkvena oblast z nekaterimi duhovniki. Tako je moral n. pr. neki marljivi in goreči duhovnik zapustiti svoje mesto samo zato, ker je zahteval to kak požidovljeni magistrat; in še več drugih takih slučajev je. Iz najnovejšega časa hočem omeniti samo en epobalni čin tržaškega škofijskega ordinarijata, kateri čin je v vseh, izlasti pa duhovskih krogih škofije, vzbudil veliko ogorčenje. Ta čin se je baje izvršil po nasvetu in na ukaz per excellentiam klerikalne »Krstić-židovsko-liberalne lige«.

Čitateljem cenjena »Edinosti« je vsaj površno znana sfera o imenovanju novega župnika za Kringo, kjer se je nekemu kardidatu očitalo, da je hotel dobiti to župnijsko mesto na način, ki je v cerkvenem pravu ožigosan. Vsa stvar je došla tudi tržaškemu škofijskemu ordinarijatu do znanja, ki je to stvar preiskoval in ni hotel na podlagi danih dokazov dotičnika imenovati definitivnim župnikom, čeravno ga je patron pazinske gosposčine prezentiral.

No »Krstić židovsko-liberalna« liga se je v svoji veliki skrbi za procvit sv. katoliške cerkve zarotila, da mora omenjeni kandidat na vsak način priti za župnika v Kringo, ker da je isti obljubil, da bo delal vse po nje želji. Pa hajd do vsemogočnega ligaša Mracha v Pazin, ki ima dovolj krivonosih prijateljev v Trstu, da pridobe Presvetlega za svoje podjetje.

In faktično so imeli vspeha ti koraki. Te dni je bil gori označeni kandidat res dekretiran za Kringo; sicer ne kakor župnik, ampak kakor župe-upravitelj, kar je še slabši znak.

Je-li to imenovanje umestno? Nikakor ne. Če je presvetli gospod škof osvedočen, da oni duhovnik res ni nič zakrivil proti cerkvenim predpisom, zakaj ga ni takoj imenoval definitivnim župnikom? ! Ča ga je pa našel krivega, ga nikakor ni smel poslati tja, kjer pozna ljudstvo vso stvar. Izlasti ni smel ker je sploh znano, kako je ta duhovnik prišel v Kringo (ne po belem dnevu, marveč po noči) in da — kakor govori hudobni jeziki — agitira za-se.

Ker ni torej ta kandidat imenovan definitivnim župnikom, je opravičen sum, da je moral res kaj zakriniti proti cerkvenim predpisom, zbog česar ne bi smel priti v Kringo v službo. Toda zdi se, da je »Krstić židovsko-liberalna stranka« omečila gospoda škofa, ki se jej je pokoril in jej izpolnil željo. Fakt je, da ga je imenoval.

Iz vsega tega torej sledi logično vprašanje: Je li presvetli tržaški ordinarijat svoboden v svojih sklepih, ali je pa odvisen od »Krstić-židovsko-liberalne klike«?

Odgovor naj si iščejo čitatelji sami v faktih, ki se dogajajo.

S takim postopanjem torej mislijo gospodje na tržaškem ordinarijatu odpomoči pomanjkanju duhovnikov v naši škofiji? ! Kateri mladenič bi imel še veselje, da pride za duhovnika v škofijo, ko vé, da ima na

imenovanjih in premeščenjih duhovnikov od ločilno besedo — židovska klika?!

Imenovanje v finančni stroki. Predsedništvo finančne direkcije v Trstu je imenovalo konceptnega praktika dr. Henrika Zündela provizoričnim finančnim konceptistom.

Sklepi mestne delegacije. C. kr. namestnik je odobril nastopne sklepe: trošek 7200 K za kanalizacijo in uravnavo ulice Vittorio Alfieri in ulice Antonio Cenova; trošek 1240 K za prireditve zvoncev za alarmiranje v slučaju ognja v poslojju, kjer so nameščeni muzeji in navtična trgovinska šola; povečani izdatek 2413 K 96 stot. za uvedbo vodne in plinove napeljave v filijalki komunalne realke trošek nadaljnjih 326 K 14 stot. za alične napeljave v isti šolski podružnici; težaj za imenovanje tehničnega praktika se je proglasilo zaključeno, ker ni bilo kvalificiranih prositeljev, mesta treh praktikanov se ne opuste, in se torej ne izvrši dotični sklep mestnega sveta, ker služba v mestnem plačilnem redu zahteva več osebja. Namestnik pa ni odobril sklepa mestne delegacije, da se izda 42000 K za prireditev javnih električnih ur in 2650 K na leto za vzdrževanje istih, ker stvar ni nujna in pa oziroma na neugodno finančno položeno obdobje.

Solidarnost slovanskih dijakov. Hrvatski radikalni dijaki so prejeli od srbskih slovanskih dijakov v Pragi povodom zadnjih dogodkov sledečo brzojavko: Napredni in pravični resoluciji pridružuje se in pozdravlja skupno delovanje s srbskimi dijaki — Srbsko-slovenska akad. mladina.

Popravek. Iz razlogov, ki smo jih zadnjič povdarjali in ki, žal, obstoje še vedno, so se vrinile v včerajšajo številke nekatere pomote.

Tretji odstavek članka »Česka obsodba pogajanja od naroda do naroda«, v prvi koloni na drugi strani, se ima glasiti:

»Ali tudi če ostanemo pri sedanjih metodah podeljevanja in izvrševanja narodne pa jezikovne ravnopravnosti, ostane še vedno veljavni princip, da ne kaka narodnost temveč parlamentarna večina ima pravo, določevati člen XIX. drž. osnovnih zakonov. Ministerstvo Körberjevo pa je to pravo opustilo, ker se je izreklo za sporazumljenje od naroda do naroda. Vlado načelo bi se moglo (ne veljati!) temveč samo dopustiti ob popolnoma drugačnih razmerah! Sedaj pa nikakor ne! Sedaj zato ne, ker si ne stoji nasproti narodnost in narodnost enakih sil, jednaki privilegij ali neprevilegijev! Temveč si stoji nasproti narodnosti z drugačnim razvojem in različnimi silami in privilegiji z druge strani! Körberjeva vlada je zabredla in nima več moči, da bi se otresla napačno postavljene načela, popolnoma nesposobnega in nezmožnega za sedanje razmere avstrijskih narodov.«

V dopisu načelnika »Slov. zvezec«, gospoda dra. Ivana Susteršiča se ima glasiti drugi odstavek:

»Vsebinska spomenice se je vzela na znanje; zajedno se je soglasno konstatovalo, da so se glede približanja Jugoslovancov in Italijanov doslej vršili le popolnoma neobvezni pogovori, ne da bi se od ene ali druge strani kaj koncediralo.«

Koncert vojaškega orkestra pod vodstvom kapelnika g. Teplega bo dne 7. aprila t. l. v dvorani Schiller. Na programu bo več skladb prvih slovanskih skladateljev. Nekoliko obširneje o tem koncertu spregovorimo jutri.

Izobraževalno društvo v Dekanijah priredi v nedeljo dne 17. aprila svojo prvo koncertno veselico s tamburanjem, petjem, veseloigro itd. Veselica se bo vršila na vrtu g. nadžupana J. Piege.

Ako želi, katero bratsko društvo nastopiti, naj blagovoli to naznaniti najdalje do 10. aprila odboru izobraževalnega društva v Dekanijah, da bo možno pravočasno sestaviti in razposlati veselilni razpored.

Iz Postojne. Dne 25. t. m. priredil je »Postojnski Sokol« gledališko igro, katere čisti dohodek se porabi za vseskolosko slavnost. Upričorila se je znana Ogrinčeva burška. »Pojdimo na Dunaj«. Dasi večinoma novinci na odru izvedli so igralci igre uprav sijajno. Posebau nam je pohvaliti gg. Verbič, Zupanc in Križ. Igrji je sledilo petje čitalniškega pevskega zbora pod vodstvom g. Verbiča. G. Verbič sme ponosen biti na take pevce, pevci pa na njega. Odkar je g. Verbič med nami, nam je priredil že mnogo zabavnih večerov; on je naša vseh naših zabavnih prireditev. V zadnjem času pa se je jela po-

javljati neka gonja proti njemu. Imamo namreč v Postojni neke 3 ali 4 osebe ki ne morejo živeti brez zdražb in spletkarij. Kadar je kaka stvar v najboljšem redu, že so ti elementi na delu, da bi skazili, razdri, kar so drugi sezidali. Pred kakimi 3 tedni priredil je dramatični klub gledališko predstavo v prid družbe sv. Cirila in Metodija. Pa kaj se je zgodilo z Omenjeni zdražbarji nahujskali so šolsko oblast, da je le ta trem učiteljicam, ki so sodelovale v igri »dala za radi tega — ukor! In kako je bilo pri zadnji igri? Dva uradna uslužbenca in eden učitelj, ki so sodelovali, morali so poprej izprositi dovoljenja od svojih predpostavljencev! V Postojni tega še ni bilo do sedaj. To je novotarija, ki ni utemeljena v nobenem zakonu. To je tudi rešenim intrigantom dobro znano; zaradi tega pa se daje tej novi praksi komentar češ, da se za javnega nastavljenca ne spodobi nastopati na javnih prireditvah v družbi s tiskarskimi pomočniki! Omenjeno bodi, da sta dve najboljši moči našega dramatičnega kluba tiskarska pomočnika. Ta dva sta torej tista manjvredna človeka, katerih družbe se je treba izogibati! Vam žepokazujemo to manjvrednost. Ta dva gospoda (eden izmed njih je načelnik »Sokola«) sta poštna, dostojna inteligentna moža, priljubljena v vsej Postojni. Najmanjše toliko sta vredna kakor Vi spletkarji, ki Vas nikdo v Postojni ne mara. Da se Vam je posrečilo nastopiti proti omenjenim narodnim dobrodelnim prireditvam na navedeni način in da ste od naše zadnje prireditve zamogli odvrniti skoraj vse uradništvo, zahvaliti se imate samo temu, da so na nekem višjem mestu v Postojni pomanjkljivo poučeni o Vas. Skrbeli pa bomo za to, da se Vas tudi na tem mestu spozna kakor zdražbarje, spletkarje in — denuncijante. Le mirni bodite, sicer Vam stopimo še čisto drugače na prste. Ali pa morda ne želite v Postojni ostati?

Črne koze so se pojavile med makedonskimi delavci na gradnji železnice pri Bohinjski Bistrici. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da se bolezen ne razširi.

Velikanska kača v Dravi. Pri Ljubanju blizu Maribora so izvele ribiči iz Drave 3 metre dolgo izstradano in še živo velikansko kačo (Python molurus), ki je doma v Indiji in na malajskih otokih. Kača je najbrž ušla iz kake menažerije ter prespala zimo pod zemljo oziroma pod listjem ali mahovino.

Efektne loterije je dovolilo ministerstvo za zgradbo nove šole na Vidmu (ob Savi) na slov. Štajarskem. Ker je ondotno prebivalstvo silno ubogo, in bo šolsko poslopje stalo visoko svoto denarja, naj blagovolji vsaki rodoljub to prekoristno podjetje podpirati z nakupom dotičnih srečk. Dobitkov je 2500 v vrednosti 40.000 kron. Srečke po 1 K se dobivajo na krajnem šol. svetu na Vidmu, prodaja pa jih tudi upravništvo »Edinosti«. — Žrebanje bo 31. decembra 1904.

Huda nesreča Na parniku »Iva« se je dogodila huda nesreča, veld katere se je pogubilo eno človeško življenje. Rečeni parnik je pripeljal oglje iz Dalmacije v Trst in se je namestil ob pomolu sv. Karla, kjer so razkladali oglje. Na tem delu se je zlomil železni obroč na drugo parnega škripca in je padel z železno verigo vred na razkladalca oglja Matevža Šuligoja. Teža, ki je padla siromaku na glavo, je znašala več kvintalov in je razbila Šuligoju črepijo ter mu potegnila z desne roke meso do kosti. Šuligoj je izdihnil dušo že na mestu, ko mu je prihitel zdravnik podajal prvo pomoč. Mrtveca so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu. Šuligoj je bil v 56. letu svoje dobe, a doma je bil iz goriške okolice.

Razne vesti.

Vrednost čebel za kmetijstvo. Zanimivo izračunavanje je napravil inženier Ferdinand Lupša o čebelah: Panj šteje po leti po- prečno 118.000 čebel. Približno 75 izleta vsako minuto iz panja; od 7. ure zjutraj do 6. ure zvečer se računa tedaj 49.500 izletov. Vsaka čebela obiskuje med svojim izletom do 45 cvetov, ves panj na dan 2.227.500 cvetov. Ako računamo na leto okoli 100 lepih dni, torej obiščejo čebele enega panja na leto 222.750.000 cvetov. Če oplemenijo samo 10 del obiskanih cvetov, je še vedno 22.275.000 oplemenjenih cvetov in če računamo vrednost oplemenjenih cvetov le eno stotinko, ima kmetijstvo še vedno samo enemu panju zahvaliti za 222 K 75 stot. na leto.

Bogastvo Angleške. Po najnovejši statistiki iznašajo dohodki na Angleškem 66 milijard kron, v kolonijah pa 18.3 milijarde. Narodno premoženje se računa na Angleškem na 360 milijard kron in v kolonijah na 228 milijard. Letni troški znašajo 34 milijard in sicer za živež in pijačo 4 in pol milijarde (34%), za obleko 2.1 (13%), za najemnino 2.7 (16%), državni izdatki 2.1 (13%), za druge potrebe 1 in pol (9%), za javne svrhe 2 1/2 milijarde. 42 milijonov prebivalcev Velike Britanije izda za hrano in pijačo toliko kolikor 300 milijonov v Indiji.

Vanadium je silno redka kovina. Ako se tej kovini primeša bakra, se da napraviti iz te zmesi zelo tanka žica. Kilogram vanadija stane danes 6500 K.

Večina evropskih dežel ne prideluje dovolj lesa za svoje domače potrebe. Tako kupuje Anglija na leto za 480 milijonov kron lesa Belgija za 96 mil., Nemčija za 336, Švica za 14.4, Španska in Italija za 28.8, Francoska za 96 milijonov kron. Edine države v Evropi, ki izvažajo več lesa nego ga uvažajo, so: Avstrija, Švedska, Norveška in Rusija, katere imajo poprečno več gozdov nego Kanada in severne zvezne države.

Tvornica sladkorja v srednji Aziji. V bližini Taškenta, glavnega mesta gubernije Turkestan, so začeli graditi tvornico za proizvodnjo sladkorja iz repe. Ta tvornica bo pričela svoje delo meseca septembra t. l. ter bo proizvajala na leto 50.000 kvintalov sladkorja, torej prilično petino, kar ga potrebuje prebivalstvo ruske srednje Azije. Sladkorna repa praviijo da ima v Turkestanu za 2 postotka več sladkorne vsebine, nego-li v evropski Rusiji, veld česar je zelo verjetno, da bo ta nova tvornica vsepešno delovala.

Strašen vrtinec je razsajal, glasom poročil iz New-Yorka, v okolici mesta Chicago. Petdeset hiš je orkan porušil in škoda znaša 5 milijonov dolarjev.

Brzojavne in telefonske stebre je vihar izruval ter železniške vozove odnesel s tirov. Dvanajst ljudi je zgubilo življenje in nad dvajset jih je bilo težko ranjenih. Največ je trpelo 14 malih predmestij. Največji del opustošenja je orkan izvršil v dveh minutah.

Železniške tračnice iz usnja to je najnovejši izum Amerikancev, katere so stavili v promet. Odpadki usnja od čevljev se zmlejejo na drobno ter stanejo v posebnem stroju. Ta masa se tako stisne da je konaj možno probiti žebel skozi njo. Take tračnice so trpežnije nego železne ali pa lesene, ker jih ne prijemajo rija, kakor železne in tudi ne popokajo in gnojijo kakor lesene. Prej nego so stavili te usnjate tračnice v promet, so jih dve leti poskušali ter so se preprčali, da niso bile v tem času ni malo poškodovane.

Največja knjiga na svetu. V britanskem muzeju je atlas — knjiga z zemljevidi — ki je visok 2 metra in 13 centimetrov; to bo najbrže največja knjiga na svetu.

Učitelj: Katera stvar je najbolj nevarna kuretni in golobom?

Janezek: Človek, posebno pa gospoda.

Povsod napredek.

Meššan: Pri vseh naznanilih o smrti je čitati dandanes frazo: »umrl je po kratki a mučni bolezni«.

Zdravnik: Da, da, v tem oziru je znatnost silno napredovala.

Razganjanje megle z elektriciteto. Iz Londona, kjer je večkrat nenavadno gosta megla, prihaja vest, da se je posrečilo razganjati meglo. Znano je, da se dim lahko razžede s pomočjo elektricete. Profesor Lodge je poskušal na isti način tudi razganjati meglo. V to svrhu je napeljal izolirano električno žico električnega stroja na vseučiliščno streho v Liverpoolu. In v resnici se mu je posrečilo, kakor je poročal v nekem učenem društvu, razganjati meglo na prostoru od 50 metrov širjave.

Charles Richet o rumeni rasi. Znani francoski učenjak Charles Richet, profesor psihologije in profesor društva mirovnihi sodišč, je napisal v parizki »Rovue de deux Mondes« članek, v katerem izvaja, da mora biti bela rasa složna proti rumeni rasi. Dokazuje, da ima rumena rasa manj sposobnosti nego bela. Japonci slepo posnemajo Evropejce, a zgodovina 5000 let je dokazala popolno nesposobnost rumene rase, da zamisli kaj novega. Zato, ako smo tudi dolžni — pravi Richet — biti pravični nasproti rumeni rasi, vendar naše želje in simpatije so za naše bele brate.

Trgovina.

Borna poročila dne 29. marca.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07 19.10, angleške lire K —, do —, London kratek termin K 239.90 240.45, Francija K 95.40—95.65, Italija K 95.20—95.45, italijanski bankovci K —, Nemčija K. 117.40—117.65, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.40—99.80, ogrska krona renta K 97.80—98.15, italijanska renta K 99.75—100.25, kreditne akcije K 647.— 649.—, državne železnice K 639.— 642.—, Lombardi K 80.— 82.—, Lloydove akcije K —, —, Srečke: Tisa K 330.— 335.—, Kredit K 464.— do 474.—, Bodenkredit 1880 K 292.— 302.—, Bodenkredit 1889 K 289.— 293.—, Turške K 124.— do 126.—, Srbske —, do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	99.50	99.50
Avstrijska renta v srebru	99.45	99.45
Avstrijska renta v zlatu	119.20	119.25
„ „ v kronah 4%	99.45	99.45
Avst. investicijska renta 3 1/2 %	91.05	91.15
Ogrska renta v zlatu 4%	118.10	118.05
„ „ v kronah 4%	97.95	97.90
„ „ renta 3 1/2 %	89.50	89.55
Akcije nacionalne banke	1608.—	1606.—
Kreditne akcije	645.25	646.—
London, 10 Lstr.	240 07 1/2	239 95
100 državnih mark	117.45	117.37 1/2
20 mark	23.50	23.50
20 frankov	19.10	19.09
10 ital. lir	95.30	95.30
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 95.87, 5% italijanska renta 101.90, španski exterior 83.40 akcije otomanske banke 564.—.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 83.—, unificirana turška renta 80.67 menjice na London 251.40, avstrijska zlata renta 102.—, ogrska 4%, zlata renta 100.—, Länderbank 47.—, turške srečke 118.50, parizka banka 10.87, italijanske meridijske akcije 716.—, akcije Rio Tinto 12.90. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 86.—, Lombardi 3 1/2, srebro 25 1/16, španska renta 82 3/8, italijanska renta 101 1/4, tržni diskont 2 1/16, menjice na Dunaju 24.25, dohodki banke —, izplačila banke —. Trdna.

Tržna poročila 29. marca.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.97 do 7.98, za oktober od 7.97 do 7.98 Rž za april K 6.35 do 6.36, za oktober 6.49 do 6.50. Oves za april K 5.31 do 5.32, za oktober K 5.53 do 5.54 Koruza za maj K 5.17 do 5.18, za julij 5.28 do 5.29.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje omejeno, mirno. Prodaja 15.000 met stotov, nespremenjeno. Druga žita nespremenjeno. Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 40.25 frk, za maj 40.50.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za april —, za maj 33 1/2, za september 33 3/4, za dec. 34 3/4, za marec 35 1/2. Vzdržano; kava Rio navadna loco 29—32, navadna realna 33—36, navadna dobra 37—39.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za marec 16.90, za maj 17.20, za avgust 17.60, za oktober 17.80, za dec. 17.90, za februar 18.15; stan. Vreme: dež.

London. Sladkor iz repe surov 8 1/2 Sh, Java 9.— Sh. Stanov.

Sladkor tuzemski. Centrifugalpille, promptno K 66.50 do 68.00, za september K —, do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Melisspille promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K —, do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

New-York. (Otvorenje.) Kava Rio za bo-loče dobave, vzdržano, nespremenjeno, 5 st. t. zvišanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 11.85, rž za april 11.85, za maj-junij 15.—, za maj-avgust 15.— (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 21.75, za april 21.80, za maj-junij 21.65, za maj-avgust 21.45 (trdna). — Moka za tekoči mesec 28.85 za april 29.05, za mesec maj-junij 29.15, za maj-avg. 29.15 (trdna). — Repično olje za tekoči mesec 46.50, za april 46.25, za maj-avg. 47.50, za sept.-december 49.— (stanov). Spirit za tekoči mesec 37.75, za april 38.25, za maj-avg. 39.25, za sept.-december 35.— (mirno). — Sladkor surov 88° usn nov 21 1/4—22 (mirno), bel za tekoči mesec 25.25, za april 25.50 (Stanov), za maj-avg. 26—12 1/2, za okt.-jan. 27.37 1/2, rafiniran 56 1/4—57.— Vreme: dež.

oooooooooooooooooooo

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batl nikake konkurence

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

oooooooooooooooooooo

Nova gostilna

„SECESIJON“

v ulici Rossetti št. 6

se odpre prihodnjo soboto dne 2. aprila. Točilo se bo steinfelsko pivo, teran, istrsko črno in belo, dalmatinsko in „ljutomerčan“. Kuhinja izvrstna domača.

Za mnogobrojen obisk priporoča se udana

Marija Butkovič.

VABILO

Ker se redni občni zbor »Posojilnice in hranilnice v Kopru«, vknjižene zadruge z neomejenim poročtvom, sklicen za 25. marca t. l. ni mogel vršiti tega dne radi neudobnega števila navzočih udov, vabijo se s tem p. n. gg. udje vnovič k

rednemu občnemu zboru,

ki se bo vršil v Kopru v zadrugi h prostorih (ulica sv. Blaža št. 338) v nedeljo dne 17. aprila t. l. ob 10. uri predp. z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora o delovanju zadruge v letu 1903.
2. Poročilo nadzorstva o računih zadruge v letu 1903.
3. Odobritev zaključnega računa za l. 1903.
4. Volitev upravnega odbora za l. 1904.
5. Volitev nadzorstva za leto 1904.
6. Eventualni predlogi.

OPOMBA. Sklepi tega rednega občnega zbora bodo veljavni brez ozira na število navzočih udov.

Na obilno udeležbo vabi

Odbor.

Fotografski atelje

pri sv. Jakobu, ul. del Rivo 42 se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje dovršeno in točno po najnižjih cenah.

Gostilno

pri bodočem blejskem kolodvoru, kjer dela sedaj veliko delavcev kolodvor in tunel, odda pod ugodnimi pogoji

Ivan Rus
na Beču, Gorenjako.

Poštena služkinja,

starejša, je takoj sprejeta pri mali slovenski rednici, proti boljšemu plačilu. Naslov pri upravi našega lista.

Proda se košnja

v velikem obsegu za tekoče leto v Žavljah. Za pojasnitve se je obrniti od 11. predp. do 1 1/2 pop. k Josipu Schüssler v Trstu, ulica Ponte rosso št. 3 II. n.

Sprejmejo se:

Komptoarist

vešč slovenskega in nemškega jezika ter izvežban v dvostavnem knjigovodstvu z letno plačo 1200 K in

dva pisarnična praktikanta
vešč slovenskega in nemškega jezika.

Ponudbe opremljene s spričevali naj se pošilljajo: »Ravnateljstvu delniških pivovarn Zalec in Laški trg v Ljubljani«, Sodnijske ulice št. 4.

URAR F. PERTOT

pripravljen veliki izbor ur: Omega, Schaffhauser Longines, Tavenner itd., kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. — Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po jakonizkih cenah.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in različne druge; velikanske rumene, bele in rdeče pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,
pred Škofijo št. 4.

Kupuje pa brinjevo olje po visoki ceni.

Srečkanje nepreklicno
23. aprila 1904.

Glavni dobitnik
kron 40.000 kron

Srečke za ogrevalne sobe
po 1 krono

Dobitki, ki sestojajo od efektov, se ne morejo dvigniti v denarju.

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co., Ign. Neumann, Henrik Schiffmann, S. Tavello, Mercurio Tristino, Figli di O. Zucchi, menjalnica v Trstu

Zaloga obuvala.
Piazza Nuova št. 1.
— TRST —

M. MADRIZ

Zaloga obuvala.
Via delle Poste št. 3.
— TRST —

Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu- in inozemskih tovarn. —
Tovarna nadplavov ter vseh predmetov te stroke.
Ugodne cene.

Na milijone gospodov in dam rabi „Feeolin“.

Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feeolin“ najboljši kozmetič za kožo, lasi in zobe. Najbrzi obraz in najostrednejše roke zadobe takoj aristokratsko finost in obliko z rabi „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlatih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feeolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za očiščenje, vzdrževanje in olespanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feeolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komadu K 1.—, 3 komadi K 2.50, 6 komadov K 4.—, 12 komadov K 7.—. Poština za 1 komad 20 st., od 3 nadalje 60 st. Povzetje 40 st. več. Glavna zaloga M. FEITH, Dunaj, VI., Mariahilferstr. 45. Vdohiva se v mnogih mirodilnicah, parfumerijah in lekarnah.

Kašelj - Katari

Dobroznane katramnate pastilije Ravasini, koje se izdelujejo z izvlečkom kemično čistega norveškega katrama, imajo same na sebi že medicinsko moč, dobro zdravijo vsakovrsten kašelj, vse blezni dihalnega organa ter zlasti odpravijo katara, bronhijalne, želodčne in druge zaslizjenja.

Ena skatljica z navodilom 80 stot. Zahtevati je le pastilije z vžiganim imenom „Ravasini“ ter zavračati vsakovrstna ponarejanja. Po pošti pošilja proti povzetju najmanj 3 skatljice.

Glavna zaloga: Lekarna Ravasini v Trstu.

Vdobivaju se v TRSTU v lekarnah: Antoniazio Škedenj, Biasoletto Ponterosso, Gmeiner ulica Giulia, Jeroniti ul. Caserma, de Leitenburg pri javnem vrtu Leitenburg trg S. Giovanni, Ficciola Barr. vecchia, Serravallo ul. Pesce, Suttina Corso, Vidali e Vardabasso pri sv. Antonu nov.; v GORICI: Cristofolotti in Pontoni; na REKI: Prodani in Schindler. in v glavnih lekarnah v Avstro-Ogerskeji.

Po visokoj kr. zemaljskoj vladi proglašena ljekovitom vođom
ruđnicom
čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije stolno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija liekovita vođa,

koja je od prvih liečničkih autoriteta preporučena i djeluje nenadkriljivo kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katara, astme, mjebura, kamena, hemeroida (zlatne žile), natekih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti.

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.
„UPRAVITELJSTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“,
ZAGREB, Ilica br. 17.

Dobiva se u svim liekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznано najboljšo

Oljnate barve

zmlete s stroji najnovije sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošillja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki se dobē brezplačno.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)

Pive

v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi

Kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler
vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior
TRST

Via degli Artisti št. 9 in 10.

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke (tudi na deželo) neposredno tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov)

v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1903. najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za glasovirje.

Automatische past za podgane gl. — miši gld. 1.20. Ilovi brez na izorvanja v eni sami noči do 40 komadov, se nastavlja sama od sebe in ne d-ja nikakega duha. Past za ščurke „Eclipse“ vlovi 100 ščurkov in griljev v eni noči, stane gld. 1.20. Pošillja po povzetju I. Schüller, Dunaj II. Kurzbaugasse 4. Neštevilo zahvalnih in priznanih pisem.

Pozor!

Josip Gregorič

trgovec z oljem, kisom in mlo ter kolonijalnim blagom

v Trstu, ul. Barriera vecchia št.

Priporoča svojo dobroznano prvo slovensko zalogo vsakovrstnega jedilnega olja, občeje se strankami vedno v slovenskem jeziku.

Pošillja na dom po naročbi.

Komur je na sru geslo »Svoji k svojim« naj ne zamudi se zglatiti

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla Città di Trieste“

trvdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 40

nasproti gledališču „GOLDONI“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor najboljših in navednih saovij.

VELIKI IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Avtorizovana krojačnica.

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vpredmeti tudi na mesečne obroke.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakomu šrobanju.

Polno vplačani akcijski kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapise kupone.

Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Vinuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso manie.

Bor-na naročila.

Podružnica v Spljetu

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.